

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Het Soldatenwiel voorloopig behouden. Met groote voldoening kunnen wij mededeelen, dat op verzoek van de Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten het Soldatenwiel bij Lith niet, zooals aanvankelijk mogelijk scheen, zal dienen voor grondberging voor de Maaswerken. Een tweetal bestuursleden van Natuurmonumenten hebben met den hoofdingenieur het heele Maasvak bekeken van Alem tot boven Megen en daarbij veel geleerd. Er waren al heel wat wielen gesneuveld en dank zij de zeer welwillende medewerking van den hoofdingenieur kon nu een redelijk verzoek gericht worden tot het Departement van Waterstaat en dat is nu even redelijk ingewilligd.

Het Soldatenwiel is eigenlijk een dubbel wiel: een groote langwerpige plas in open land en een ronde vijver omgeven door geboomte. Het zal u misschien interesseeren, dat het ook letterkundige vermaardheid heeft, want het is het wiel uit „Dorp aan de Rivier”. Toen wij het bezochten, was er ook een romanfiguur bezig, om naar snoek te visschen.

Het heele geval is zeer verheugend en leert ons opnieuw, dat bij tijdige inlichting en tijdig overleg nog veel natuurschoon behouden kan worden en wel in zeer aangename samenwerking.

JAC. P. THIJSSSE.

De Trek der Lepelaars. In het Orgaan der Club van Nederlandsche Vogelkundigen geeft de heer M. J. Tekke een rapport over de resultaten, bereikt met het ringen van lepelaars. Uit zijn kaart blijkt duidelijk, dat onze lepelaars trekken langs de Atlantische kust en, voor zoover thans bekend, tot op de Canarische Eilanden en de Azoren. Reeds in Portugal schijnen ze al te overwinteren en zoo zij dat niet doen langs de Golf van Biscaye dan „treuzelen” ze daar toch, want ze zijn er geconstateerd tot in November.

JAC. P. TH.

Albinisme. Ten vervolge op mijn mededeeling van ruim 10 jaar geleden (D. L. N. Dec. '24), diene, dat thans in deze gemeente zich wederom een merel vertoont met spierwitten kop en hals. Ik acht het niet uitgesloten, dat het hier een nakomeling van den toentertijd door mij gesignaleerden vogel betreft.

Met een albino-vorm mol werd dezer dagen het Nat. Hist. Museum te Kortzenhoef verrijkt.

De ijsvogel nam ik dezen winter in de Bilt en Zeist weer geregeld waar.

Zeist, 14 Febr. '35.

G. J. UITMAN.

Het horloge als kompas. De meesten Uwer zullen bekend zijn met de methode om met een horloge de windstreken in een terrein vast te leggen.

Deze berust op het feit, dat de zon in 24 uur rondloopt (langs de ecliptica), de kleine wijzer van het horloge echter in 12 uur. In de ochtend nu b.v. nadert de kleine wijzer twee maal zo snel de 12 uurstand als de zon. Brengen we de kleine wijzer nu in de richting van de zon, dan moeten we de hoek tot 12 uur in tweeën delen, om te weten, welke hoek de zon zal doorlopen om de twaalf uur stand in te nemen, d.w.z. in het Zuiden zal staan. Na twaalf uur geldt natuurlijk hetzelfde alleen omgekeerd.

In de praktijk dus: De kleine wijzer naar de zon richten. Het Zuiden ligt dan halverwege tussen deze wijzer en de twaalf. Bij „zomertijd” is de zon pas om 1 uur in het Zuiden en moeten we dus de hoek tot daaraantoe halveren.

Afgelopen zomer hebben we deze methode gebruikt en het Zuiden, dat b.v. om 9 uur 's morgens werd bepaald door een streep in de grond vastgelegd. Werd ter controle in de middag nog eens het Zuiden bepaald dan bleek het, dat deze bepaling een belangrijk verschil met 's ochtends opleverde, en wel steeds zo, dat de waarneming tot 20° in positieve zin van de ochtendbepaling afweek. Ook bij de meest nauwkeurige bepaling bleef het zo.

Het bleek nu, dat deze fout inderdaad een gevolg is van de methode, zoals die in het algemeen wordt toegepast. De kwestie is n.l., dat we het horloge horizontaal houden en als plaats van de zon aannemen de projectie van de werkelijke plaats op de horizon. Door de scheve stand van